

Fietsroute "Monnikenwerk", 44 km

Foto: Observeum. U start deze noordelijke route vanaf Observeum, waarbij we zo nu en dan de historische paden gebruiken van de (*schiere*) monniken naar Dokkum. Onderweg staan we stil bij kerken en voormalige kloosters, maar ook bij de armenhuizen in diverse plaatsen. Kortom Charité (*naastenliefde, liefdadigheid, liefderijkheid; barmhartigheid*) van weleer in een arme Friese plattelandstreek. Vanaf het parkeerterrein steekt u over naar de Kerklaan, v.h. De Lykwei. Het behoeft geen betoog dat deze voert naar de begraafplaats verderop. Aan het eind van dit klinkerpad gaat u rechtsaf langs de *Kruiskerk (Sint Maarten, 12^e eeuw)*. In vroeger dagen was daar, tot afbraak en afbranden in 1581, een groot klooster (*Bergklooster*).

Foto: De inrichting in Observeum over kerk, klooster en monnik. Vanaf de kruising **54** volgt u de fietsknooppunten naar **81** via de Kloosterlaan. Rechts van u, ten noorden van de kerk, bevond zich ooit het klooster. Door het Friese landschap gaat via Quatrebras en een klein stukje richting Hurdegaryp naar **68** en het oude buurtschap Feanwâldsterwâl.

Foto: De Wâl, Feanwâldsterwâl. Behalve deze fietsroute kunt u vanuit hier kanotochten maken in het prachtige natuurgebied Bûtenfjild . Bij **58** moet u even een uitstapje maken richting **35** om in het centrum museum De Schierstins (*uithof schiere monniken*) te bezoeken. Vanaf **58** weer verder het natuurgebied Bûtenfjild in via **57, 55, 54, 52**, naar Rinsumageast **53**. Door het centrum alhier stroomde vroeger het riviertje de Murk naar Dokkum. Het grote pand was ooit gemeentehuis en rechthuis. Ga in het centrum vooral even naar links (*west*) naar de Alexander kerk (*12^e eeuw, twee-beukig*).

Foto Alexanderkerk, Rinsumageast. De verkeersweg oversteken naar **24**. Aan de linkerkant verderop, west van de rij wilgen, lag het in 1580 gesloopte klooster Claerkamp (*bouw 1165*), waar in de hoogtij dagen meer dan 700 monniken verbleven en het van groot aanzien was in het noorden. De zinsnede "*monniken hebben Friesland en Groningen op de kaart gezet*" zou best een goede analyse kunnen zijn. Een prachtig vervolg van **25** en **30** naar Dokkum voert u langs de kronkelende Dokkumer Ee, een oud, toenmalig, getijde water tussen Lauwersmeer / Waddenzee en Leeuwarden.

Voor u Dokkum via **01** en **63** weer uitfietst is er eerst nog genoeg te zien in het oude centrum van deze meest noordelijke Elfstedenstad.

Foto de Grote kerk en de Ijsfontein

Foto De molens op het Bolwerk. Zoals: de Ijsfontein (*Eleven Fountains*) bij de Grote kerk (*Sint Martinus kerk, 1590*), de katholieke kerk (*Sint Bonifatius kerk, 1871*), het Museum / Admiraalshuis / Armenhuis, het stadhuis met keerpunt Elfstedentocht (*zie schaats*), de molens op het Bolwerk, de Waag en andere panden en grachten.

Foto: Het Stadhuis en op het keerpunt de Elfstedenschaats.

Foto: 754 Bonifatius bij Dokkum vermoord. Daarachter de bron en kapel. En dan na al dat moois, door naar de beeltenis van Bonifatius, de bron en de kapel iets buiten het centrum, vervolgens **63** en **65**. Onderweg passeert u museumpark De Sûkerei Damwâld met drogerij, herbouwde woningen, molen en meer uit het verleden van deze omgeving De Wâlden (*dorpsnamen voorheen alle met uitgangen "-woude"*).

Trek in een kopje (arme lui surrogaat) chicorei koffie?

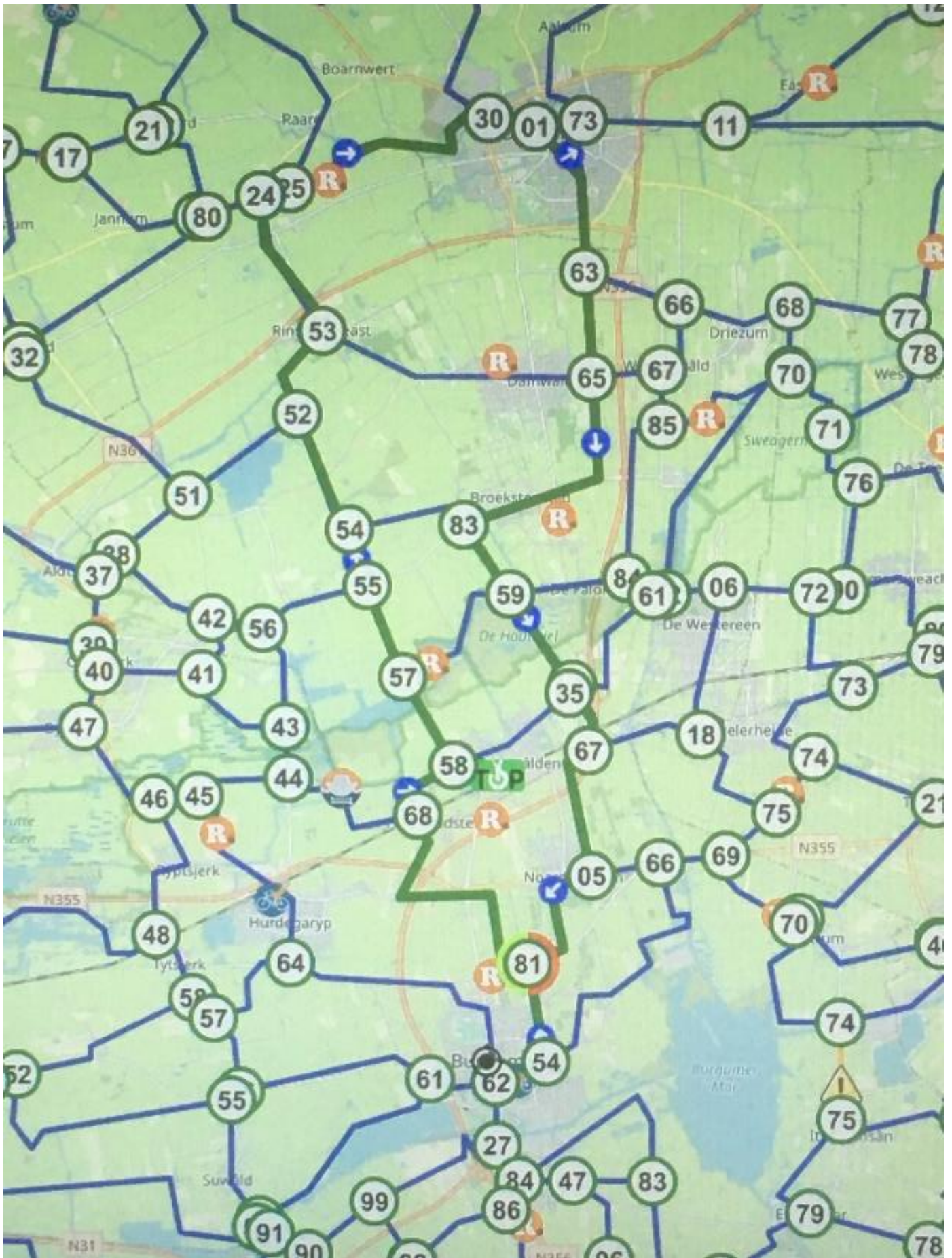
Foto: Openluchtmuseum de Sûkerei, Damwald met "boerespultsje" De Geast en molen De Mearmin. Door Broeksterwâld, **83** en **59**, weer door naar het Bûtenfjild via een oud pad de Goddeleazesingel **60** en **67** langs moerasachtig natuurgebied De Houtwiel (wiel is watergebied). Na **67** naar Noardburgum **05** en eventueel eindpunt **81**. Maar kies hier bij de rotonde beslist eerst voor de route langs de Rijksweg tot de volgende kruising

links. Nog even een blik hier op de voormalige Naaischool bij de huidige kleuterschool en iets verder aan de Rijksweg de oude lagere school, de prachtige kerk en idem pastorie. Op de Ypey laan (*dokter Ypey van Vijversburg Tytsjerk is de economische ontwikkelaar van de arme Burgumer Heide naar het dorp Noardburgum*), vinden we het voormalig earmenhûs, thans klompenmakerij en fierljep- en klompenmuseum. Wilt u bij knooppunt **81** (*Observeum is 600 m verder, links*) nog naar het centrum via **54** en **62** in Burgum om interessante monumentale panden bekijken, volg dan de Schoolstraat voor: Glinstra State (*nu zalencentrum, ooit locatie Duitse bezetter en earmenhûs*), voormalig Nutskleuterschool (*nu muziekschool*), één der oudste boerderijen De Pleats (*nu restaurant*), villa De Beuk en daarnaast de voormalige onderwijzerswoning. Verderop het eeuwenoude, maar verbouwde, restaurant 't Roodhert en als laatste op het Sminiaplein kunstwerk De Blauwe Hond.

Foto: de Blauwe Hond. Terug in Observeum kunt u nog kennis nemen van het Jagerskamp, lokale geschiedenis, BM'er bootontwerper Hendrik Bulthuis, geologische= en archeologische vondsten, de sterrenkijk-koepel en het digitale planetarium.

Knooppunten: 81, 68, 58, 57, 55, 54, 52, 53, 24, 25, 30, 01, 63, 65, 83, 59, 60, 67, 05, 81, 54, 62, 54, 81: 44 km.

Donatie fiets- wandeltocht OBSERVEUM

Met uw donatie kunnen wij de routes onderhouden en vernieuwen, alvast bedankt voor uw bijdrage. Klik op de button of scan de QR code met uw mobile telefoon.

OBSERVEUM - Museum & Sterrenwacht Menno van Coehoornweg 9, 9251 LV Burgum

Dinsdag t/m zondag: 13:00-17:00 uur

Vrijdagavond: 19:00-22:00 uur

Zaterdagavond (okt t/m mrt): 19:00-22:00 uur

Contact: Tijdens openingstijden: 0511465544